TEXT: MILOŠ GREGAR, JIŘÍ HOLAS, JIŘÍ WANNER, FOTO: MILOŠ GREGAR, JIŘÍ WANNER

SEMINÁŘ

Voda v krajině 2013

Dne 28. března 2013 proběhl ve velké zasedací místnosti Magistrátu hlavního města Prahy 3. bienální seminář Voda v krajině 2013, pořádaný Asociací pro vodu České Republiky – CzWA a Obecně prospěšnou společností Čistá Želivka ve spolupráci s Centrem environmentálních studií, o.s. a Vědeckou radou OPS Čista Želivka.

Sponzory semináře, organizovaného pod mottem „Vodárenské povodí – socioekonomický prostor vytvářející kvalitu vody v nádrži“, byly Povodí Vltavy, s. p. a Ekosystém spol. s.r.o. Mediálními partnery akce byly časopisy Vodní hospodářství a NIKA. Záštitu nad seminářem poskytl ministr životního prostředí ČR, ministr zemědělství ČR, primátor hl. m. Prahy a hejtman Středočeského kraje.

Mezi účastníky byli zástupci ministerstev, státní správy a samosprávy, podniků Povodí, vysokých škol a výzkumných ústavů a komerčních společností působících v oblasti vodního hospodářství, jakož i nevládních a neziskových organizací.

Seminář byl strukturován do tří přednáškových sekcí, v každé se 6 až 8 odbornými prezentacemi expertů k těmto hlavním tématům:

Voda v krajině – možnosti omezování současného nepříznivého stavu vyplývajícího z probíhajících klimatických změn.

Integrovaný management vodárenského povodí – současná opatření managementu vodárenského povodí

Vodárenská nádrž Švihov – hlavní problémové okruhy v povodí vodárenské nádrže a základní směry jejich řešení.

Kromě diskuze k jednotlivým přednáškám proběhla na závěr semináře i souhrnná diskuse k předneseným tématům. Zástupci Vědecké rady OPS Čistá Želivka konstatovali, že diskutovaná témata budou využita při zpracování programového dokumentu k zajištění trvalé udržitelnosti tohoto významného vodního zdroje pro 1,5 milionu obyvatel hlavního města Prahy, kraje Středočeského a kraje Vysočina.

VODA V KRAJINĚ 2013

ZÁVĚRY SEKCÍ

I. Voda v krajině – nepříznivý stav vyvolávaný patrně dnes probíhajícími klimatickými změnami vyžaduje:

- a) zpomalovat odtoky vody do vodárenské nádrže Švihov revitalizací drobných vodních toků, zřizováním retenčních vodních nádrží a mokřadních systémů;
- b) sledovat možnosti zachycování plavenin na principu “předzdrží“ zejména na Martinickém potoce a na ostatních přítocích vtékajících přímo do vodárenské nádrže Švihov;
- c) podporovat přírodní procesy samočištění a decentralizované způsoby čištění i jiné likvidace komunálních odpadních vod malých venkovských sídel;
- d) uplatnit ekologicky šetrné systémy hospodaření na zemědělské půdě a prosadit je do Programu rozvoje venkova 2014-2020, současně zavést účinný systém zavedení a kontroly správné zemědělské praxe, včetně osevních plánů.

II. Integrovaný management vodárenského povodí – v rámci managementu povodí vodárenské nádrže Švihov se doporučuje zejména:

- a) urychleně prosadit návrhy nových ochranných pásem vodního zdroje Želivka;
- b) urychlit realizaci pozemkových úprav;
- c) plně využít metod monitoringu a modelování únosné zátěže vodního prostředí technologiemi GIS a výsledky uplatnit v plánech povodí;
- d) zvýšenou pozornost věnovat omezování plošných zdrojů znečištění (malá venkovská sídla a zemědělské zdroje);
- e) použít metodiku KIPR jako účinný nástroj pro plánování hydrologicky definovaných území zohledňující kromě environmentálních i socioekonomické aspekty rozvoje území.

III. Vodárenská nádrž Švihov – návrh konkrétních opatření:

- a) ve spolupráci s Povodím Vltavy, s.p. realizovat bilanční studii únosné zátěže fyzikálními látkami (nutrienty, splaveninami

a pesticidy) s návrhy vhodných opatření a jejich ekonomickým vyhodnocením;

- b) zaměřit se na významné bodové zdroje znečištění (město Pelhřimov a další);
- c) pro jakost vody je významné zemědělské hospodaření v povodí, které je v současné době velmi problematické, zejména

v důsledku vodní eroze půd. Náprava nepříznivého stavu je do velké míry závislá na nastavení podmínek zemědělských dotací, které z tohoto hlediska zdaleka nejsou optimální.

- d) v managementu vodárenské nádrže využít zahraniční poznatky (např. USA, Mnichov, Vídeň) a jejich použitelné výsledky realizovat s podporou státní exekutivy, regionální a místní samosprávy, včetně zapojení aktivních místních iniciativ v povodí VN Švihov;
- e) pro dosažení udržitelnosti a zlepšování jakosti vody ve VN Švihov a ochranu tohoto vodárensky významného povodí je nezbytné pro následující období (2014 – 2020) prosadit urychlenou realizaci opatření navrhovaných v Plánu dílčího povodí Dolní Vltavy.

Na závěr semináře proběhla všeobecná diskuse, ve jejímž rámci byl oceněn:

- a) rozsah analytických prací a cíleného monitoringu provedeného státním podnikem Povodí Vltavy v letech 2010- 2012 v povodí VN Švihov. Výsledky ukázaly význam bodových zdrojů znečišťování.
- b) nabídka Povodí Vltavy, s.p. ke spolupráci při vyhodnocování Plánu oblasti povodí VN Švihov a při formulaci návrhů opatření pro další plánovací období;
- c) úsilí vědecké rady OPS Čistá Želivka o zpracování návrhu integrovaného projektu ochrany povodí vodárenské nádrže Švihov na Želivce při zapojení co nejširšího okruhu subjektů v povodí;
- d) přístup mikroregionu Hořepnicko k racionálnímu využití niv vodních toků v souladu s ochranou jakosti vody.

ZÁVĚRY SEMINÁŘE

1) Účastníci přivítali nabídku Povodí Vltavy, s.p, ke spolupráci při aktualizaci a zpracovávání nového Plánu dílčího povodí Dolní Vltavy a při formulaci návrhů opatření pro další plánovací období.

2) Účastníci nadále podporují úsilí vědecké rady OPS Čistá Želivka o zpracování návrhu integrovaného projektu ochrany povodí vodárenské nádže Švihov na Želivce při zapojení co nejširšího okruhu subjektů v povodí.

4) Účastníci považují metodiku KIPR za účinný nástroj pro plánování hydrologicky definovaných území zohledňující kromě environmentálních i socioekonomické aspekty rozvoje území.

5) Účastníci konstatovali, že je prioritou dokončit intenzifikaci a rekonstrukci ČOV Pelhřimov, představující největší zdroj přísunu fosforu do VN Švihov.

6) Dále konstatovali, že:

I. stav jakosti vody ve vodárenské nádrži Švihov na Želivce je v současné době ustálený co do stupně eutrofizace.

II. je nutné ocenit projekt Hořepnického regionu na využití části území.